

*„Betlehem, Betlehem
a te határidba..”*

Nemzetközi
BETLEHEMES
Találkozó

Jencsapáti

2004. december 18.

Gencsapátiban, a Gencsapáti Hagyományőrző Néptáncgyüttessel, és a Legénycéhvel 1995 óta újra felelevenítettük a téli ünnepek dramatikus szokásait a betlehemezést, regölést, lucázást. Minden adventban, házakhoz is „beköszöntve” betlehemezünk, és 70-80 helyre tudjuk eljuttatni az örömhírt. Az ötlet, hogy Vas megyében Betlehemes Találkozót szervezzünk már több éve megfogalmazódott bennünk – gyakorló betlehemezőkben – de sajnos még nem sikerült megvalósítani. A Nemzeti Kulturális Alapprogram Népművészeti Kollégiuma támogatásának köszönhetően valóra válhatott a találkozó megszervezése.

Felvidéktől Muravidékig több betlehemes szokást és csoportot láthatnak az érdeklődők Gencsapátiban a templom előtti téren december 18-án 17 órai kezdettel.

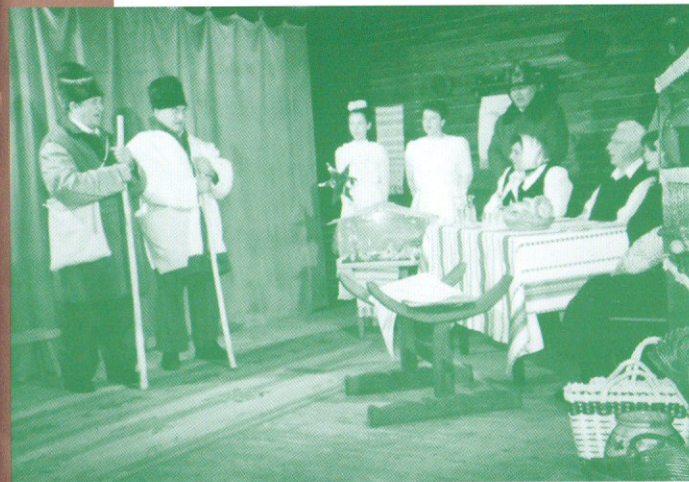
FELLÉPŐ CSOPORTOK:

- Ilosvai Selymes Péter Néptáncgyűttes Nagyida (Felvidék, Szlovákia)
- Nardai betlehemesek (horvát nyelvű)
- Felsőszölnöki Általános Iskola csoportja (szlovén nyelvű)
- Vörsi Betlehemesek (Somogy)
- Izményi Székely Népi Együttes (Tolna)
- Petőfi Sándor Művelődési Egyesület Csente (Muravidék, Szlovénia)
- Gencsapáti Hagyományőrző Néptáncgyűttes
- Gencsapáti Legénycéh
- Vasi Népdalstúdió

Programunkat rossz idő esetén a Művelődési Ház és Könyvtárban rendezzük.

Információ: Művelődési Ház és Könyvtár 9721 Gencsapáti Szentegyház u. 5.
Tel.: +36/94/508-522, fax: +36/94/508-523, e-mail: gencsmuvhaz@gpinet.hu

Csente

Csentei Petőfi Sándor Művelődési Egyesület (Muravidék, Szlovénia)

Csente település az egykori Zala megye elcsatolt délnyugati részében, a Mura folyó mellett, jelenleg Szlovéniában található. Kb. 850 lakosával a szlovéniai magyarok lakta települések között Lendva, Dobronak és Petesháza után a negyedik legnagyobb. Többségében magyarok lakják. A településen jelentős szőlő és bortermelés folyik. A helyi művelődési egyesületben képzett magyarországi szakemberek vezetésével hímzőszakkör és 25 éves múltú visszatekintő népdalkör működik.

A népdalkör tanára Tóthné Piros Ilona, az egyesület vezetője Cimerman Béla.

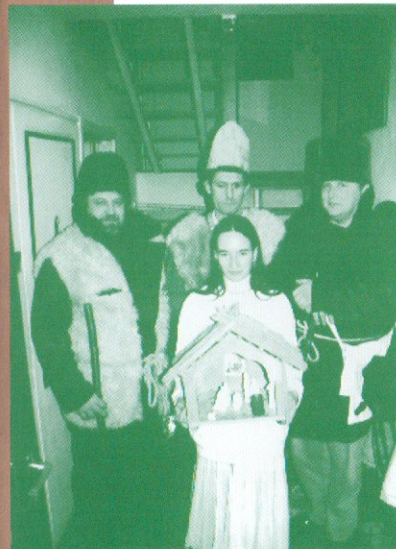
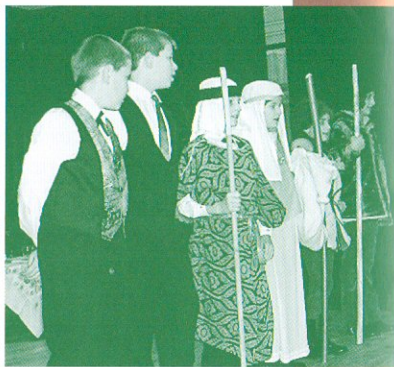
Felsőszölnök

Felsőszölnök hazánk legnyugatibb csücskében található, a szlovén Rábavidék legnagyobb községe. Az író, költő, nyelvész, néprajzkutató és egyben a község sokévi plébánosáról elnevezett Kossics József Általános Iskolában szlovén és német nemzetiségi oktatás folyik.

Az alacsony tanulói létszám mellett is gazdag iskolánk kulturális élete. Az anyanyelv átörökítését és őseink hagyományainak ápolását nagyon fontos feladatunknak érezzük. Több évtizedes múlttal büszkélkedhet bábcsoportunk, énekkarunk és néptáncsoportunk. Az intézmény feladata a felnőtt csoportok utánpótlás nevelése.

Karácsonykor – Krisztus születésének ünnepe – Mária és József Betlehem városába tartó útját, szálláshely keresését és a kis Jézus világrajövetelének körülményeit igyekszünk feleleveníteni.

Az újszülött Jézuska számára történő gyűjtés (ruhák, cipők) és a betlehem megmutatása a mai napig él Felsőszölnökön. Természetesen az ének, a Mennyből az angyal és a mondanivaló is szlovén nyelven hangzik el.

Gencsapáti

1993-ban alakult újjá a Gencsapáti Hagyományőrző Néptáncgyűttes és működik azóta folyamatosan a helyi Művelődési Ház és Könyvtár hagyományőrző, művészeti csoportjaként. Az együttes legfontosabb célkitűzése a gencsi és a vasi táncos hagyomány megőrzése, színpadra állítása. A csoport tagja a Muharay Elemér Népművészeti Szövetségnek és a Nyugat- Magyarországi Néptáncszövetségnek.

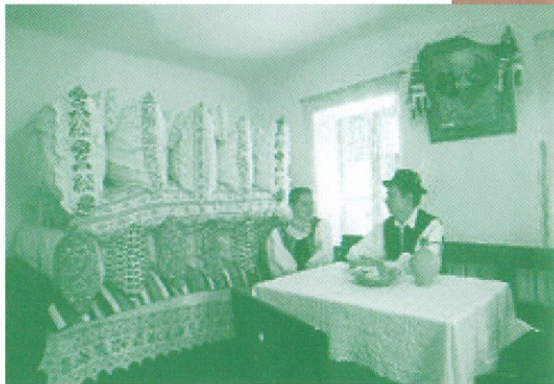
Hagyományőrző csoportként a helyi és a vasi szokások felgyűjtése, feldolgozása, felelevenítése nagyon fontos szerepet játszik az együttes életében. A farsang, húsvét, pünkösd, szüret, és a karácsonyi ünnepkör szokásait életben tartjuk, és be is mutatjuk. A színpadi műso-

raink is mindig egy-egy szokás, ünnep köré áll össze. Így mutattuk be koreográfiáinkban is a „Regrutázáshoz”, a helyi lakodalmi szokásokhoz, szüreti hagyományokhoz kapcsolódó szokásokat.

A „betlehemezés” számunkra ünnep, hiszen ádventben egészen más lelkülettel készülünk a karácsonyra sok élmény, öröm hatása alatt.

Nagyon örülünk, hogy „gazdái” lehetünk a Betlehemes Találkozóznak, reményeink szerint nem utoljára.

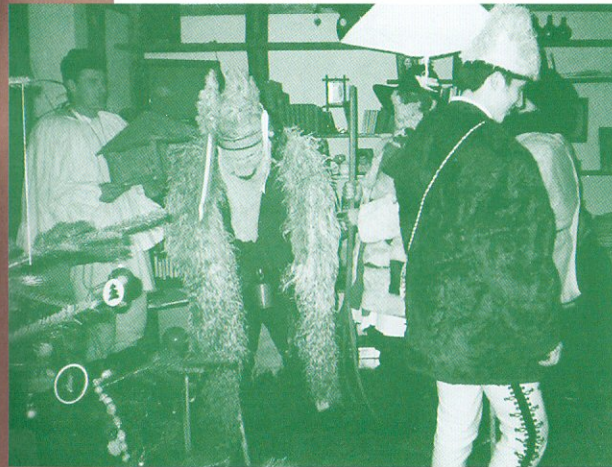
Izmény

Izményi Székely Népi Együttes (Tolna)

Az Izményi Székely Népi együttes 1971-ben alakult. Műsoraikban Bukovinai székely népszokásokat mutatják be. A csoport az Országos Hagyományőrző Együttes minősítésén több arany, és kiváló együttes díjat kapott. Többször szerepelt a Tv-ben, rádióban. (pl. 1978 Repülj Páva győztes csoportja, Sütő András: Kis ember születik c. TV filmben, és Maráz László: Hazatérés c. rádiójátékában is szerepeltek.)

Gencsapátiban a bukovinai székely betlehemezést adják elő: Szűz Mária és Szent József menekülését Betlehemből Názáretbe, Heródes király kiutasítását, és a három pásztor Jézus imáadását mutatják be.

Nagyida

Ilosvai Selymes Péter Néptáncegyüttes – Nagyida (Felvidék, Szlovákia)

Röviden a betlehemes szokásunkról: A betlehemesünk Tornagörgői betlehemes, Abaúj megyéből. Csoportunk kb. 6 éve csinálja.

Karácsony első (esetleg második napján járjuk (úgy ahogyan az eredeti szokás tartja). Szereplők: 1 angyal, 3 pásztor, 1 öreg és egy kecskés.

A betlehemezést a csoport tagjainál tartjuk (eredetileg viszont minden házba betértek a Görgői betlehemesek), a végén pedig a helyi bálban szoktuk előadni – szintén az eredeti formájában.

Narda

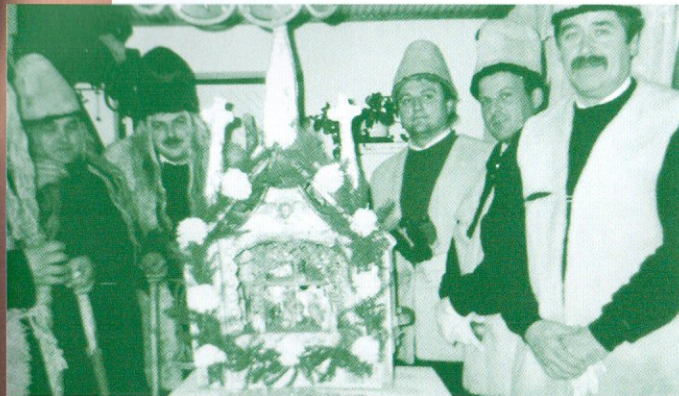
Nardán a helyi horvát nyelven összeállított betlehemes 15 éve játszották először az akkor harmadikos-negyedikes általános iskolások. A nyugat-dunántúli betlehemesek mintájára, azok egybegyűrésével született a nardai változat – napjainkra figyelő betétekkel. Az első betlehemes játékot az éjféli mise után mutatták be a gyerekek.

Majd házról-házra járó szokássá változott: s így azóta évente általában 2-3 csapat járja a házakat. Ahová a karácsony előtti héten bebocsátást nyernek, ott bemutatják ünnepi játékukat. Pénzadományuk felét minden alkalommal valamilyen jó célra ajánlják fel: jutott már belőle segélyként a háború sújtotta Horvátországba, varrtak belőle új ministránsruhát, stb. A játékot a szomszédos Felsőcsatáron is elkezdték a nardai betlehemes-anyaggal.

Képünk 1994-ben készült a rótfalvi/rattersdorfi határátkelőnél, ahol a „Betlehemi lángot” vették át a környékbeli osztrák és magyar települések hívei. A nardaiak – egy busznyián – a kőszegi határátkelőig autóbusszal, onnan gyalog zarándokoltak Rótfalvára, ahol a betlehemeset mutatták be az iskolások.

Vörs

Vörs a Balaton dél-nyugati csücskében, Keszthelytől 10 km-re délre elterülő, 500 lakosú kis település. Vörs hivatalosan megkapta a Kis-Balaton fővárosa címet, hiszen a falu határában van a Kis-Balaton. Bu-

dapest után, Vörsön lett másodikként Tűztoltó Múzeum az országban. A faluban található még egy Helytörténeti Múzeum, az ún. Talpasház.

A vörsi bábtáncoltató betlehemezésnek több mint 100 éves hagyománya van. Az 1880-as évek végén a vörsi templom felújítására gyűjtő szándékkal kezdték el. Azóta megszakítás nélkül minden szenteste járók a falut házról-házra. A mai napig a templom javára fordítják a befolyt összeget.

Ha valaki kiöregedett, fiatalabb lépett a helyére. A régi hagyományként a betlehemi játék résztvevői felnőtt, családos emberek. A mostani csapatban vannak ketten, akik már mintegy negyed százada vesznek részt a játékban. A betlehemes játéknak hat szereplője van: a beköszöntő, a két angyal és a három pásztor. Szenteste elindulnak tehát a falu végéről, és ahol fényt látnak, oda betérnek.

*„Betlehem, Betlehem
a te határidba..”*

Nemzetközi
BETLEHEMES
Találkozó

Gerencsabáti

2004. december 18.

6/2005

Gencsapátiban, a Gencsapáti Hagyományőrző Néptáncgyűtessel, és a Legénycéhvel 1995 óta újra felelevenítettük a téli ünnepkör dramatikus szokásait a betlehemezést, regölést, lucázást. Minden adventban, házakhoz is „beköszöntve” betlehemezünk, és 70-80 helyre tudjuk eljuttatni az örömhírt. Az ötlet, hogy Vas megyében Betlehemes Találkozót szervezzünk már több éve megfogalmazódott bennünk – gyakorló betlehemezőkben – de sajnos még nem sikerült megvalósítani. A Nemzeti Kulturális Alapprogram Népművészeti Kollégiuma támogatásának köszönhetően valóra válhatott a találkozó megszervezése.

Felvidéktől Muravidékig több betlehemes szokást és csoportot láthatnak az érdeklődők Gencsapátiban a templom előtti téren december 18-án 17 órai kezdettel.

Programunkat rossz idő esetén a Művelődési Ház és Könyvtárban rendezzük.

Információ: Művelődési Ház és Könyvtár 9721 Gencsapáti Szentegyház u. 5.
Tel.: 00/36/94/508-522, fax: 00/36/94/508-523, e-mail: gencsmuvhaz@gpinet.hu

FELLÉPŐ CSOPORTOK:

- Ilosvai Selymes Péter Néptáncgyűttes Nagyida (Felvidék, Szlovákia)
- Nardai betlehemesek (horvát nyelvű)
- Felsőszölnöki Általános Iskola csoportja (szlovén nyelvű)
- Vörsi Betlehemesek (Somogy)
- Izményi Székely Népi Együttes (Tolna)
- Petőfi Sándor Művelődési Egyesület Csente (Muravidék, Szlovénia)
- Gencsapáti Hagyományőrző Néptáncgyűttes
- Gencsapáti Legénycéh
- Vasi Népdalstúdió

